

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 „
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 16.

Deák kerülete.

Andrássy Gyula grófot a miniszterelnök fiók Deák Ferencnek nevezte. A vasárnapi programbeszéddel megmutatta Andrássy, hogy nemcsak nem fiók-Deák, hanem nem is fiók-Andrássy. Andrássy külügyminiszter fia nem a Herbertek magyar kiadása; ha erre magyar típust keresünk, má-utt találjuk fel.

Első sorban meglepő, hogy mióta Andrássy elenézbe ment, azóta egygyel több kitűnő szónok van a parlamentnek. Mintha szónoki képessége csak most bontakozhatna ki szárnyait. Faradlan, némán ült a nagy kormánypart táborában; kicsi csapata élen félelmes vezér.

Egész sora a szálló igéknek fűződik nevéhez. »Törvénytelen-égből nem lehet jogot származtatni.« »Rendet akarnak minden áron; hát van erre már példa: Verescsagion festménye. A Sipka-szorosban minden csöndes. Lehet így is rendet csinálni.«

Gyilkosabb a hatása egy-egy ilyen mondatnak, mint egy két órás programbeszédnek. De egyúttal éltet is: reményt ad az embernek, hogy ha az igazság így közvetlen erővel képes hatni, akkor annak előbb-utóbb mégis csak győznie kell.

Élvezett azt a finom, előkelő modort, azt az emelkedett felfogást látni, mely Andrássy beszédeiben előmlk. Ellenfelel fontos ágyukkal lövöldöz nagy zajjal, vak-

merően. Andrássy mintha egy fiom, könnyű olasz karddal védekezne a stámadna — és a győztes ő marad.

A hogy politikai körökben beszélnek, a a Belvárosban Andrássy győzeime bizonyos. Így hat nemcsak szónoklattan, de szavazattal is győzni fog.

És ennek óriási kihatása lesz a politikai élet jövőjére.

Budapest az ország szive s a Belváros Budapestnek a szive. Ez a kerület, a mely Deák Ferenczet, a jog folytonosság rendíthetetlen hívét küldte valamikor Magyarország törvényhozói közé. Most is az ő szavazata dönt a két irány: a jog folytonosság és az erőszakos rendesinálás közt.

Andrássyban olyan jelöltet kapott a Belváros, a kivel szemben a miniszterelnök is jónak látta tartalékkerületet keresni a Kárpátok tövében, Miskolczon. Az Alföld erőteljes, kurucz-magyar levegője forrongasba hozta a Belvárost, Deák Ferencz szelleme a jogfolytonosság melé sorakoztatta egykori kerületének lakosait s a feltörekvő nemzeti szellem itt találta meg vezérét Deák Ferencz nagy munkatársának nem kevésbé nagy fiában.

A jövőbe látni nem lehet. Azt azonban érezzük, hogy a jelen, a válság jegyében áll s a válság csomója a Belvárosban bogozódott össze legjobban Innen kell a megoldás módját látnia az országnak.

Vasárnap a 48-as Polónyi üdvözölte legteljesebben a 67-es Andrássyt. Már maga ez a kiegyezéskori időket mutatja,

a mikor Deák Ferencz jogfolytonossági elmélete lefegyverezte a szélső ellenzékét s ezzel a behódolt kurucz sereggel vívta meg diadalmas harcát.

Igy indul Andrássy is a küzdelembe. Előbb itt hódítja meg a sziveket, hogy aztán győzelmet arasson ez egész magyarságnak.

A kik gunyolva nézik Andrássyt fiók-Deáknak, ne feledjék, hogy Deák és Andrássy neve már egyszer egyesítette az egész országot s kormánypartot hozott létre. Mi lesz most, mikor egy emberre ruhazzák mind a két nevet?

Nomen est omen — a Deák-név a Belvárosban mindig győzött s mindig az országé volt a győzelemből a haszon.

Dr K. A.

Lukács László jubileuma.

A magyar pénzügyminiszterek sorában Lukács László érte meg azt, hogy megünnepelheti miniszter-égének 10 éves jubileumát. Kerülve minden ünneplést, csak a közvetlen felügyelete alatt álló pénzügyi hivatalok ragadták meg az alkalmat, hogy hódolatukat és személye iránt érzett őszinte szeretetüket kifejezésre juttassák. Legfényesebb természetesen a fővárosban volt az ünneplés, mely az új pénzügyminiszteri palota telavetésével, melynek létrehozatala szintén az ő nevéhez fűződik, volt összekötve. A pénzügyminiszteri hivatalnokok nevében Popovics Sándor államtitkár üdvözölte egy díszes emlékalbumot nyujtva át neki, amelyben 500 aláírás volt. A nagyterem ablakán pedig a mi-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Pihenni.

Elég a meddő nagy tusából
 Emészto vágyak mámorából,
 Nem kell az üdvözítő álom!...
 Pihenni vágyom...

Pihenni... Így ajtóm bezárva
 Eg edül itt sötét szobámba
 Körültem még árnyék se járjon...
 Pihenni vágyom...

Ó bár lehetne, bár lehetne
 Pihenni itt e néma esendbe
 Nevetve minden dőre vágyon...
 Pihenni vágyom.

Pedig... pedig még oly korán van,
 A vágy, a mámorok korában
 Lelkemben minden dal még álom
 Mégis... mégis pihenni vágyom...

Dutka Ákos.

Emelkedés — süllyedés.

Irta, és a nagyváradai *Szigligeti-Társaság* január 15-iki matinóján felolvasta:

Serényi Gasztáv.

Midőn az önök szerény szolgálja a dobogóra lép, hogy önökkel kart-karba öltve egy kis kirándulást tegyen a bölcselkedés mezején, nagyon kérem önöket, ne ijedjenek meg a száraz ezimtől, amit a matiné műsorának ez a pontja eléjük tárt és higyjék meg, hogy a következőkben a czimnél sokkal ártatlanabb kis csevegés fogja átvalenni a szót, — a koturnusos komor filozófia helyett.

Ez az ismeretes fabula azt beszéli el, hogy midőn a világverő Ozirisz megtért győztes háborúból, elbizakodott göggyében őt elfogott királylaj vonatta diadalszekerét. A porig alázott tartományok urai közül négy fásult megadással vont a igát, az ötödik azonban minduntalan elmaradozott a szekér oldala mellett és tünődve nézte a dübörgő nehéz kerekeket.

A gögös Ozirisznek végre is feltűnt ez, de eleinte nem törődött az egészszsel. Végre azon-

ban már nem állhatta meg szó nélkül és megkérdezte a lánczra vert rabtól, akinek az arcza csakugy sugárzott az értelemről:

— Ugyan mondd meg, mit tudsz nézni azon a festett kereken már órák óta?

— Csak azt, — felelte a rab elmélázva — hogy a gördülő kerék felső része alulra kerül, az alsó része pedig felülre...

A dolyfős zsarnok elérte rejtett, burkolt gondolatot és szabadon bocsátotta rabjait. Az országát pedig mindnek visszaadta.

»Hol le a kerék, hol fel!«... ez az a mag, amelyről elmélkedni akarok. Ami egyszer emelkedett, annak buknia is kell!...

Szemben az egyes ember életével, a családok pályatutásában már minden vonalon szinte megdöbbentő kérelhetetlenséggel érvényesül a periodus elve. Nézzük például az amerikai Krözusokat, a Vanderbilteket, Gouldokat, Rochefellereket. Ezek családjai tüneményes pályát futottak be s vagyonilag szédítő magasra emelkedtek. És mi van az utódokkal? Nos ezek testileg és lelkileg a lejtőn vannak s egyesek már vagyonilag is oda jutottak. A nagy elmék

Választási ZÁSZLÓKAT

DIOSY FERENCZ cégfestő és zászlókészítő

Nagyvárad, Olaszi Fő-utca, továbbá Kiss Dávid és Társa dohány-tőzsdéjében ***** Telefon 440.

és jelvényeket teljesen felszerelve bármely mennyiségűt 6 óra alatt készít és szállít legjutányosabb árban

niszter arczképe üvegre festve, körülvéve az alkotását jelentő simbolikus képekkel és a miniszter családi czimerével, jelenti a jubileumi nap jelentőségét és hirdeti míg az épület fennáll Lukács egy pár hervadhatatlan érdemét. — A helybeli pénzügyigazgatóság nevében Papp Miklós pénzügyigazgató fejezte ki táviratilag a tisztviselői kar ragaszkodását és szeretetét.

Combes lemondása.

Tegnap a Palays Bourbonban sok képviselő volt, akik azonban a helyzetről nem nyilatkoztak. Csak a szocialista képviselők mondták, hogy azt hiszik, hogy a kamarai szavazásból olyan kabinet alakulására lehet következtetni, melyet Combes politikája fog vezetni. Ha a többségből kivált képviselők közül csak egy is helyet nyerne az új miniszterumban, ez ok volna a szocialistáknak arra, hogy támogatásukat megtagadják. Több kormánypárti képviselő avval a kérdéssel fordult Combes miniszterelnökhöz, hogy ejtse el lemondása terveit — de ellenkezésre találtak.

Loubet elnök anyjának elhalálása s temetésének közbejötté miatt a kabinet lemondása szerda reggelre maradt. Szerdán délelőtt kezd majd tárgyalni a köztársasági elnök az új miniszterium megállapítására vonatkozólag. Rouviernek legtöbb kilátása van a miniszterelnökségre. Azt mondják, hogy Delcassét és Bertheauxt kéri fel támogatásra, akiknek felajánlja régi tárcajokat.

A Combes kormány ma reggel bejelentette lemondását. A lemondás ügyében mindeddig intézkedés nem történt. Combes helyébe vagy Rouvier, vagy Brissont nevezik ki. Utóbbinak több a híve.

Választási előkészületek.

Nagyváradon.

Mindkét párt erősen készül a 26-iki küzdelemre. Megkezdette most már városszerte agitációit a függetlenségi párt is jelöltje dr. Barabás Béla érdekében. Vasárnap este Várad-Velenczén, a Buday-féle vendéglőben volt gyűlés, melyen a városrész függetlenségi polgára nagy számban vett részt és lelkes beszédekkel mondtak a párt kiküldöttjei s a városrész polgárai közül többen. A polgárok itt nagy lelkesedéssel fogadták Barabás Béla jelölését.

Barabás Béla vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja programbeszédét, melyre a párt nagy előkészületet tesz. Barabást ünnepies fogadtatásban részesítik. Bandériumot is szerveznek. Eddig már mintegy 60 nyalka legény vállalkozott a lovasbandériumban való részvételre.

Ma kedden este lesz az ellenzékiek második gyűlése Külvároson, a Boldizsár-féle vendéglőben.

A függetlenségi párt választási irodája a 48-as körben van.

A szabadelpvűpárt is erősen dolgozik jelöltje Hlatky Endre érdekében.

Az ideai képviselőválasztásra ismét sorompóba lép a nagyváradai szociáldemokrata párt is, amely azonban tudvalevőleg alig képvisel néhány szavazatot. Jelöltje Veltner Jakab agitátor, ki vasárnap Nagyváradon időzött és programbeszédet mondott »hivei« előtt. Délelőtt érkezett meg s az elvtársak, csupaszképű gyerkőczök s napszámos férfiak s asszonyok piros lobogó alatt vonultak ki fogadására. Programját délután mondta el. Beszédében ki kelt minden társadalmi rend, hadsereg, vallás ellen. Ezzel, hogy Veltner ur elmondotta programját, azt hisszük, befejezte nagyváradai szereplé-

sét, a párt pedig a választási küzdelemből teljesen ki vette a maga részét.

*

A választási ügyiratok hiteles másolatainak kiadása dolgában Rimler Károly polgármester a következő szabályzatot teszi közzé:

Az 1889. évi XV. t.-cz. 163. § a értelmében az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 88. §-ában említett általános választási jegyzőkönyv a szavazatszedő küldöttségek jegyzőkönyvei a szavazási rovatos iverk — nemkülönben a választók névjegyzékéről teljes vagy részleges másolat irásbeli kérelem alapján a szokásos irás és hitelesítési díj lefizetése mellett bárkinek kiadandó.

A belügyminiszter ur 98976—1—1901. sz. körrendeletével a díjak mérve és általában a másolatok mikénti kiállítása körül felmerülő összes kérdések elbírálását, illetve szabályozását a törvényhatóság első tisztviselőjére ruházta.

I. Ebből kifolyólag a választók teljes névjegyzékének másolási és hitelesítési díját 12 koronában. A részleges névjegyzék másolási és hitelesítési díjait pedig a következőkben állapítom meg: az Olasz városrészt 6 koronában, Ujvárosét és Külvárosét 4 koronában, Váralja, Velence és Csillagváros városrész névjegyzékét 2 koronában.

II. Az általános választási jegyzőkönyv másolási és hitelesítési díját 2 koronában, a szavazatszedő küldöttségek jegyzőkönyvét külön-külön 2 koronában a szavazási rovatos iverk másolási díját 6 koronában állapítom meg.

Megjegyzem, hogy amennyiben a másolat magán használatra kéretik és hivatalos beadvány nem használtatik fel, — annak bélyeggel való ellátása nem szükséges.

III. A másolatok kiadása iránti kérelem a törvény értelmében a város polgármesterénél irásbelileg terjesztendő elő, mely alkalommal a másolás és hitelesítésért járó és fennebb megállapított díj lefizetése a pénztári hivatal elismervényével igazolandó.

IV. A kért másolat a kérelemtől számított 8 nap alatt elismervény mellett kiadandó.

V. A kért másolatot a kiadó hivatal szolgáltatja ki.

leszármazottjait szintén nem kiméli ez a kéréletlen törvény. Oly emberek, akik elméjük sugárzásával egész korszakoknak voltak világító oszlopai, utódaikban a legszomorubb degenerált-ság képét mutatják. A mult század legnagyobb német költőinek közvetlen leszármazottai olvasni sem tudtak megtanulni s csak az imént verte föl a világot a rettenetes hír, hogy a jelenkor legnagyobb szecsessziós festőjének, Böcklinnek analfabéta fia undok rablógyilkosságra vetemedett.

Nézzük most egy olyan tömeg pályafutását az évszázadok folyamán, amely egy nagy város falai közt élt.

Ott van például a francia metropolisz, ahol néhány millió ember él együtt s amelyet a gall nemzeti büszkeség immár a világ fővárosául szemelt ki. Művészet, csín, haladás terén Páris bámulatos lendületet mutat és mégis ez nagyság a bukást előzi meg, mert itt is, ott is felismerhetők már a felozslás jelei, amik arra birták Flammariont, hogy lemondással beszéljen fővárosa jövőjéről.

— Lesz utas, — ugymond — aki elhalad majdan Páris összeomlott nagysága fölött. Leül egy kőhalomra, lezuhant oszlopfőre, amelyet az idő vagy az eke megkimélt és talán nem is fogja sejtteni, hogy a romok, melyeket közönyo-

sen felrughat, egy világváros omladékai . . . !

Azután ott van Antiochia, a fényes, a dicső, az uralkodó, az irigyelt. Egy Szelenkosz építette valaha az Orontesz partján, lejtős hegyoldalon, amely mindenképp a világ legbájosabb vidéke volt. Mesés várossá nőtte ki magát Antiochia. A görög civilizáció menedéke és gyujtópontja lett. Fehér márvány palotái, melyekben dúslakodó, önfeledt nép lakott, mirtusz- és borostyán-erdők árnyékában huzódtak meg. Az uralkodók pazar bőséggel halmoztak fel itt minden szépet; utójára már az utcákat szegték be gyönyörű vésőművekkel. A Krisztus utáni első évszázadban félmillió lélek lakta a várost »Kelet Párisát«, amely szemben Róma világalomával biztosítani tudta magának a Földközi-tenger keleti mellékeit . . . És a mesés Antiochia helyén ma Antakié áll, egy nyomorúságos keleti fészék, amelynek nomád lakossága fagyjuval kotyvasztott ürupaprikást eszik.

Az embernek el kell töprenkednie, ha megdondolja, hogy Antiochia szomorú sorsa a mult idők hány fényes városával közös! Vagy nem voltak-e dicsők és hatalmasak egykor Ur, Babilon, Nimrud, Asszur, Ninive, Memfisz, Téba, a bibliai Ofir, melynek romjait most ássák ki a Masona- és Becsuánaföld északi határán? E

városok valamennyien bevonultak a sirok birodalmába s ma kóbor benszülöttek ülnek félmezitelenül a márvány paloták omladékain, a szárnyas bikaszobrok tövével, melyek fejedelmek küszöbjeit védték egykor a betolakodó gonosz szellemek ellen . . .

A régi világok dicsőséges haladásának színhelyét felverte a gyom, a márványpaloták szétomlottak, a mükincseket kikezdte az idő s végül jött a rettenetes sivatag, hogy futóhomokból vessen siri ágyat a mult minden dicsőségének . . . Ama területek is, melyek az egykor kulturát bőségükkel dajkálták, ma a terméketlenség példányképei. Mi lett például Egyiptom, Palesztina, az iráni fensik, Tibet és Ausztrália egykori termékenységeiből!

Tegyünk egy még nagyobb lépést és kezdjük vigyázni most az államok életét. Azóta, hogy Herder ez előtt 116 esztendővel közrebocsátotta ismeretes munkáját a népek jövőjéről (Ideen zur Philosophie der Geschichte der Menschheit), nagyot fordult a világ, megváltozott a felfogása ebben a kérdésben s a mai nézetek szerint azon néptörzsek közt osztjuk fel a jövő politikai, társadalmi és művelődési szerepeit, amelyek ma tespedésben vannak korlátolt hatalmas tömegekkel, amelyeket nehéz még együtt mozgatni.

Elektrotechnikai Mérnöki Vállalat

Fő-utca Moskovits-fele ház.

Széchenyi szállodával szemben

TELEFON 509. TELEFON 509.

Steiner Ernő, okl. mérnök. Nagyvárad.

Villamos világítási cikkek.

Elvállalja villamos világítási be-
rendezések, elektromotorok, táv-
beszélők-, jelző-készülékek stb.

Mérnöki és mindeme szakba vágó tervezé-
sek és munkálatok műszakilag tökéletes

kivitelét.

IZZÓLÁMPÁK.

MODERN

CSILLÁROK NAGY RAKTÁRA.

Költségleíranyzatokkal

. szívesen szolgálunk.

VI. Minden másolat hitelesítési záradékkal látandó el.

VII. A másolás és hitelesítésért felszámított díjak előzetesen a városi pénztárnál fizetendők.

VIII. Az ezen czímen befolyó összeg a város házi pénztárát illeti.

Erről a város közönsége hirdetmény útján a polgármesteri és számvevői pénztári valamint a kiadó hivatalok végzésileg értesítetnek.

Nagyvárad, 1905. évi január hó 10-én.

Rimler Károly,
polgármester.

A választási tisztviselők értekezlete.

Vasárnap délelőtt 11 órakor Mezey Mihály kiküldött választási elnök elnöklése alatt a választási aktust vezető férfiak értekezletre gyűltek össze. A gyűlésen megbeszéltek a teendőket, megtették az előkészületeket. Megállapították, hogy az első küldöttség helyettes elnöke Huzella Gyula, jegyzője dr. Teleszky Béla, a második küldöttség helyettes elnöke Mihály Adolf, jegyzője Wavrek Kálmán.

A pártok elhelyezésére vonatkozólag elhatározták, hogy sorshuzás útján döntenek el a felállás helyét, ha a szocialisták is tényleg jelöltet állítanak, ezek, mint a múlt választáskor, a Szent László szobránál állanak fel.

A két első párt felállítására vonatkozó döntés ma kedden délután 4 órakor lesz egy értekezleten, melyre a választási tisztviselőkön kívül mindkét pártból három-három kiküldött bizalmi férfi hivatalos.

A választás helyiségül a Fekete Sas 20. sz. szobája s a hátsó étterem fog szolgálni. Előbbi helyen az első szavazatszedő küldöttség fog működni s előtte Olaszi, Velence és Csillagváros polgárai szavaznak. Utóbbi helyen a II. küldöttség szedi a szavazatokat s előtte Ujváros, Külváros és Váralja voksolnak. Az első küldöttség előtt olaszi, a második küldöttség

előtt pedig Ujváros választói kezdik a szavazást.

Végül elnök a választási tisztviselőktől bevette az esküt.

A megyében.

A megyében is elkezdett harcz folyik a pártok között. Bizony sehohsem irigylendő sorsa van a szabadelvű jelöltnek. A polgárok meg sem hallgatják a programjukat s a jelöltnek csendő fedezet mellett kell elvonulni. Mint értesülünk egyik-másik községben kisebb összejutások is voltak a választó polgárok között. Egyébként a már említett jelöltek folytatják kortes utjokat.

Elesden Farkasházy Zsigmondot, az ellenzék jelöltjét vasárnap nagy óvációval fogadták. Kerekes Elek elnöklése alatt egyhangulag jelölték őt. Mindjárt meg is tartotta programbeszédét. A román választók nevében Palády Viktor beszélt, ki kijelentette, hogy ők, a románok is csatlakoznak a függetlenségi zászlóhoz.

A bihari kerület ellenzéki polgárai tegnap, vasárnap délután tartották jelölt értekezletüket az ottani Olvasókör helyiségében. Egyhangú lelkesedéssel újból Rigó Ferenczet kiáltották ki képviselőjelöltül. A gyűlés lefolyásáról tudósítunk a következő:

A délelőtt folyamán érkezett Rigó Ferencz nyüvedüri kuriájáról Biharra, a kit már Kügyöpszánánál zászlós és lovasbandérium várt és ugy kísérték be Biharra. Azután egyre-másra érkeztek a kerület községeinek küldöttei, úgy hogy délután 2 órára már tömve volt az Olvasókör előtti tágas tér, a lelkes ellenzéki választókkal. A jelölt értekezlet egyhangú határozattal újból Rigó Ferenczet jelölte, akiért küldöttség ment, hogy programbeszédjét meghallgassák. A program zajos helyeslésre talált, és tekintve a jelölt népszerűségét, megválasztása — egyes lapok bajjóslatu hireivel szemben, — nagyon valószínű.

Ezzel szemben a Tisza-párti jelölt dr. Tóth László fővárosi ügyvéd, Tóth Mihály szalárdi nagybirtokos testvére, esélyei a kedvezőtlenek. Eltekintve Szalárdtól, mely a Tóthoknak fészke és az egész községet hatalmukban tartják, a többi községekbe még be sem eresztik, nem

háta mögött szintugy, amely elfogja a szabad kilátást, de réméli, hogy odafönn az ormon, amely felé bizalom és kétkedés közt vergődve igyekeznek, megszűnik végre a világretényen folyogató köde, amely ma eltakarja lelkének szeméi elől a nagy problémához vezető utat. A haladásnak lejtőjét azonban szót, mély örvények szegélyezik, amelyek úgy vonják maguk felé azt, aki beléjük tekint. Az emberiség néha tépelődve megáll az oromra vezető uton, ellankad és az örvénybe néz. Odalenn ilyenkor eltűnt, kipusztult népek körvonala látna a bizonytalan messzeségben. Ugy réméli, hogy látja Atlantia lakóit, a babiloniakat, médek, egyiptomiakat, görögöket, rómaiakat és hunokat . . . mind-mind, akik nem tudtak ellentállani a csábító meredélynek, megszédültek és alázuhantak.

A népeknek, akik kishitűen megállanak a kétkedés örvényének szélén, jusson eszükbe a rab királyok törvénye, amely alól nincs kivétel s amely azt tanítja, hogy messze elől az emberiség haladásának az útján a férfikor vár ránk nagyszerű hivatásával, fiatal erőnk teljében lelkesedéssel törjünk a cél felé s csengjen fülünkbe az égi eredetű költészeti szava:

. . . A l j ö t itt-ott vadvirág borítja,
Virág, mely, mint az élet, hervadó.
A gyenge s gyáva megkapaszkodik
E gyarlóságba s a fönt pirkadó
Fényt elfelejtve, nem tör már utána,
Csak él, csak él csendes napjait
Egy rettentően szürke félhomályba.
Aki erős, az fölfelé tekint,
Megy, megy tiporva a törpe virágot
S vagy lehuza a mélység éjjelébe,
Vagy kiragad az istenek kezéből
Egy tündöklő sugárnyalóbot.

hogy meghallgatnák beszédjét. Kiséretében jár dr. Halász Elemér szolgabíró, Tóth Mihály, dr. Péchy Károly körorvos, Zathureczky Albert pártelnök stb. és még egy tucat csendőr. Csatár, Jákó Hódos, Faptamási különösen Püspöki és Száldobágyon kudarcot vallottak. Mindenesetre elkezdett küzdelemre lesz kilátás.

Fellépett még egy Kun-Madasra való földműves is, szocialista programmal, de ez nem sok vizet fog zavarni.

Margitta: Szatmári Mór a margittai függetlenségi párt jelöltje, már körutjának végénél tart s csak néhány községe van hátra. Az eddigi tapasztalataiból megállapítható, hogy Szatmári győzelme biztos. Visszatetszést keltett a Margittai függetlenségi párt körében az a hír, hogy biharvármegye központi választmánya Örlei Kálmánt küldte ki a margittai választás elnökül, aki Szatmárinak ez előtt három ízben ellenjelöltje volt. A margittai függetlenségi párt Örlei kiküldése ellen tiltakozik, s a párt a következő tiltakozó táviratot intézte Beöthy László főispánhoz:

Méltóságos

Beöthy László főispán urnak

Nagyvárad.

A margittai kerület ellenzéki választói körében mély elkezdést okoz a megyei központi választmány intézkedése, melylyel a margittai választás vezetésére, elnökül Örlei Kálmán urat küldötte ki. A kerület ellenzéki választói ebben egyenes kihívást s a kedélyek egyenes ingerlését látják. Mert Örlei ur, aki a múlt választáson Szatmári Mór urral, mostani jelöltünkkel szemben kisebbségbe maradt, azóta ismételen, szinte kérkedve fenyegetőzött, hogy mint választási elnök majd megmutatja a bosszuját. A kedélyek ily kihívó ingerlésének beláthatatlan következményei lehetnek. Kérjük Méltóságodat! mint a megye politikai vezetőjét, hogy a lehetőséghez képest intézkedni méltóztassék, mert máskülönbben mi az összes beláthatatlan következményekért a felelősséget a központi választmányra hártjuk.

A margittai függetlenségi párt elnöksége.

A kerületben a legnagyobb béke és csend uralkodik.

Választási mozgalmak.

A gödöllői kerület függetlenségi jelöltje dr. Hédervári Lehel tegnap tartotta programbeszédét Gödöllőn.

Németújváron a szabadelvűpárt Rosenberg Gyula ajánlatára Marx János miniszteri tanácsost kiáltották ki a kerület képviselőjelöltjének. Ellenjelöltje Simonyi Semadam néppárti.

Zenitán tegnap tartotta meg Kovács Pál volt országgyűlési képviselő programbeszédét, mint a szabadelvűpárt jelöltje.

Székesfehérváron gróf Zichy Jenő vasárnap tartotta programbeszédét. Eddig ellenjelöltje nincs.

Apatinban Matkovits Béla szabadelvűpárti képviselő tartotta programbeszédét.

Gyulán Lukács György főispán szabadelvűpárti jelölt vasárnap tartotta meg programbeszédét. A függetlenségi párt jelöltje Schiffer József.

Békés-Csabán Zsilinszky Mihály államtitkár a békéscsabai szabadelvűpárt jelöltje vasárnap délután a Vigadó nagytermében tartotta programbeszédét. A csabai szocialdemokraták jelöltje Alchim Lipták András. Az orosházi és gyomai kerületekben a választás 30-án lesz megtartva.

Ujvidéken Hock János tartotta programbeszédét. Hir szerint a szerb radikális párt is állít jelöltet Muzicski pancsovai szerb nemzetiségi ügyvéd személyében.

Vágyhelyen, a szabadelvűpárt jelöltje Vietorisz Miklós, ki ellen a tót nemzetiségi Harmeiz Milán budapesti építőmestert léptetik fel.

Szászrégenben az egyesült ellenzék képviselője, Urmánczy Nándor vasárnap tartotta meg programbeszédét.

Szemünk láttára siklik ime ki a világhatalom a művelt román népek kezéből, hogy átvegye a germán faj. Nagy, konszolidált állam bontakozik ki a Spree partján a maga testileg és lelkileg egyensúlyozott társadalmával.

És ki fogja majdan örökölni a szőke fajtól a világhatalom kormányzó-pálcáját? A ma még fejletlen, elhanyagolt kulturájú népek, a kevésbbé finomodott és kevésbbé reagáló társadalmak.

A germánok után a szlávok következnek a soron.

Egyik nép a másik után jut majd föl a hatalom polczára s mire a sorban utolsók is hanyatiani kezdenek, talán ismét elől kezdődik majd a játék . . .

Végül pedig, hogy eljussunk fejtegetésünk végére, nézzük csak magának az egész emberiségnek pályafutását.

Ma már igen büszke lény az ember. Az első normától kezdve belénevelik, hogy a nagy-ratör és a máig hihetetlen sikereket elért Emberiség szellemi örököse. Egymásnak gyakran elmondjuk, tehát utoljára magunk is elhiszük, hogy nagyon, de nagyon sokat tudunk már. Szinte ijesztően sokat, annyit, hogy ezután már csak a hanyatlás szomorú fázisa következhetik . . .

Fajunk pályafutásának ma még csak körülbelül az első harminczad részénél tartunk, hol van tehát a megfutandó pálya közepe, amely a tetőpontot fogja jelenteni?

Bizonyos tehát, hogy ma még nem szaladtunk túl a fejlődés zenitjén, de hogy azt napról-napra jobban megközelítse: az emberi léleknek megfékezhetetlen vágya. A föld népei olyanok most, mint a hegyi ösvényen fölfelé haladó ifju vándor. Előtte ködben az út, a

Szabadkán, Törley József szabadelvűpárti képviselőjelölt tartotta programmbeszédét.

Pozsonyban a városi szabadelvűpárt ma tartotta Ludwig János elnöklésével a városház zsufolt nagytermében közgyűlését. Ez alkalommal ujlaki Neiszidler Károly és Molecz Dániel, a város két kerületének eddigi képviselői elmondták beszámolójukat.

Nagyatádon vasárnap délután megalakult a választókerület szabadelvűpártja és kikiáltotta jelöltnek Barakonyi Károly ottani ügyvédet, ki nyomban megtartotta programmbeszédét.

A szakcsi kerület szabadelvűpártja előtt Haller József szabadelvűpárti képviselőjelölt megtartotta programmbeszédét.

Liptószentmiklóson Lányi Bertalan ma tartotta meg programmbeszédét. A pánszlávok Satodola Emilt pártálják.

Pápán Hegedűs Loránt szabadelvűpárti képviselőjelölt tegnap tartott programmbeszédét nagyszámú közönség előtt hangzott el és nagy hatást tettek különösen a gazdasági kérdésekre vonatkozó részei. A most megkötendő kereskedelmi szerződések időtartamát — ugymond — arra kell felhasználni, hogy minden gazdasági eshetőségre, tehát önálló vámterület lehetőségére is el kell készülnünk Hegedűs beszéde után dr Steiner József városi főorvos mondott köszönetet.

Kis-Fenőről jelentik: Russzu Szirian román nemzetiségi képviselőjelölt ma tartotta programmbeszédét.

Turóc-Szent-Mártonból táviratozzák: A kulpini választókerületben Hodzsa Milán tót nemzetiségi jelöltet léptetik fel.

Alsó Kubinból jelentik: A bobroi kerületben Szikcsán Ferencz tót néppárti jelöltet léptetik fel.

Magyar-Kanizsán tegnap Schönherr Ferencz szocialista beszélt.

Martonoson dr. Buday Pál kormánypárti képviselőjelölt nagy közönség előtt mondott programmbeszédét, a melyet lelkesedéssel hallgattak.

Ipolyságról jelentik a Magyar Távirati Irodának: A szakcai választókerületben a rend fenntartására katonaságot kerestek meg, mely ma a helyszínre érkezett. Az ipolysági kerületben Wilczek Frigyes visszalépett és helyébe Ivánka Oszkár ellenzéki jelölt lépett fel.

Korponán Holczer szabadelvű jelöltnek nincs ellenjelöltje A választás 26 án lesz.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Jan. 22. Képviselői beszámoló.

Jan. 29. Kath. Kör közgyűlése.

Febr. 12. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Febr. 25. Kath. Szabad Liceum estélye: dr Károly Irén Előadása.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum bñti estélye.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum bñti estélye.

Apr. 29. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye (estély.)

*** József főherczeg állapotáról.** Mint nekünk Fiuméből táviratozzák: ma a következő bulletint adták ki: Az éjjelt csendes és mély álomban jól töltötte. A beteg állapotában tegnap óta változás nem állott be; a szívműködés és táplálkozás eléggé kielégítő

Éjjel 12 órakor érkezett telefonjelentés a következő:

József főherczeg állapotában ma örvendetes javulás állott be. A főherczeg étvágya is javult, délben maga kért enni

A királyljal napjában többször sürgönyileg tudatják a beteg állapotát. József Ágost főherczeg a hét végére várják Fiuméba, atyja betegágyához.

*** A pénzügyminiszter Nagyváradnak.** Papp Miklós nagyvárad m. kir. pénzügyigazgató tegnap átiratban tudatta Nagyvárad városával, hogy a pénzügyminiszter Nagyvárad város részére az 1904. évre 22535 K 66 fillérben állapította meg az állami italmérsi jövedék tiszta jövedelmi többletéből megillető részese-dési jutalékot. A pénzügyigazgató átirata szerint az összeg, ki is utaltatott a nagyvárad m. kir. adóhivatalnál.

*** A kassai vértanuk boldoggá avatása.** Rómából táviratozzák: Tegnap délelőtt avatták boldoggá Körösy Márk, Pongrácz István Grodeczky Menyhért magyar vértanukat. Az ünnepségen a biborosok, a praelatusok és a magyar zarándokok vettek részt, élükön Dessewffy Sándor, Majláth Gusztáv gróf, Széchenyi Miklós püspökök; dr Fischer-Colbrie Ágost kassai coadjutor és Kohl Medárd cz. püspökkel, ki a szent misét tartotta. Délután fél négykor X. Pius pápa a Péter-templomban ment, hogy a boldoggá avatott vértanukhoz imádságot mondjon. A bazilikát ez alkalomból fényesen földszitették és kivilágították. A pápa kíséretében huszonkét biboros, számos praelatus és pápai udvari méltóság volt.

*** Kinevezések a vármegyén.** Beöthy László dr Biharvármegye főispánja Szunyogh István és Varga Ákos helyettesített közig. gyakornokokat, valamint Gerlán Gábor f. vásárhelyi és Beliczay Andor szentesi lakosok végzett joghallgatókat közig. gyakornokokká és pedig a két utóbbit igéiglenes minőségben. Dr Bujánovics Rudolf az érmihályfalvai főszolgabíró hivatalhoz osztatott be szolgálatételre, míg Gerlán Gábor és Beliczay Andor közig. gyakornokok az alispáni hivatalhoz.

*** A csillagvárosi gyógyszerész.** Hankovits Ferencz gyógyszerész, ki engedélyt nyert Nagyváradon a tizedik gyógyszerésznek Csillagvároson leendő felállításra a pecszeszőlősi gyógytárának beszüntetése mellett, tegnap jelentette a tanácsnak egy beadványban, hogy ez év tolyamán még felállítja az engedélyezett gyógyszerésztartat az erre legalkalmasabb helyen.

*** Vásárok és képviselőválasztás.** A kereskedelmi m. kir. miniszter a következő rendeletet adta ki: Közérdekből elrendem, hogy azon országos és hetivásárok, a melyeknek határnapjai a törvényhatóság területén a legközelebb megtartandó képviselőválasztás határnapjával egybeesnének, a képviselőválasztás napját követő második napon, a mennyiben pedig az vasárnapra esnék, a harmadik napon tartassanak meg. E rendelkezésem indoka a közrend sikeresebb fentartásán kívül egyrészt az, hogy a választók alkotmányos jogait a vásár látogatás elmulasztásából esetleg reájuk háramolható hátrányok nélkül gyakorolhassák, másrészt annak megelőzése, hogy a vásártartó községek a vásárok gyérebb látogatottsága révén helypénz jövedelmeik tetemes részétől el ne essenek. Amennyiben az érdekelték e rendelet szerint áthelyezett vásáraikat valamely későbbi napon kívánák megtartani azt kellő indokolás mellett a törvényhatóság első tisztviselője utján kérelmezhetik.

*** Új népkönyvtár.** A Szigligeti-Társaság közművelődési céljait folyton új tényezőkkel szolgálja. Így az u. n. «Réten» új népkönyvtárt állított fel és rendezett be, melyet vasárnap nyitottak meg. A megnyitáson ott volt Rimler Károly polgármester is. A népkönyvtári bizottság tagjai közül megjelentek még: Bordé Ferencz főjegyző, Winkler Lajos polg. isk. igazgató, Petry Gyula főreáliskolai tanár, Balogh Károly, Bodnár János, Láng József, Schadaberg Béla, Bordé Károly s több réti polgár. A népkönyvtári bizottság nevében

dr Adorján Armin könyvtári felügyelő nyitotta meg az ünnepélyt. Lelkes szavakban mutatott reá a népkönyvtárak áldásos befolyására, melyet a polgárság: hazafias, erkölcsi és szellemi látkörének gyarapítására gyakorolnak; hálával említette fel úgy a közoktatásügyi miniszterium, mint Nagyvárad város törvényhatóságának áldozatkészségét, melylyel a népkönyvtárak fejlődését és szaporítását támogatják. Rimler Károly polgármester örömet fejezte ki, hogy e szerény, de fontos ünnepélyen részt vehet; biztosította a réti polgárságot, hogy a törvényhatóság és ő egyformán szeretettel gondolja e város összességének anyagi és szellemi érdekeit s meg van győződve arról, hogy e nyilvános népkönyvtár által is új és hathatós tényezőt nyertek szellemi előhaladásukra. Mindkét beszéd lelkes éljenzést provokált. A könyvtárt már Balogh Károly igazgató-tanító berendezte s jövő vasárnaptól fogva a közönség rendelkezésére fog állani, d. e. 10 órától fél 1 óráig. A könyvtár a községi iskola épületében van elhelyezve.

*** Gróf Almássy Dénesné 1000 koronás alapítványa a nagyvárad m. kir. bábaképezde részére.** A nagyvárad m. kir. bábaképezde régi jötevője gróf Almássy Dénesné szül. Károlyi Ella újabb 1000 koronás alapítványt tett a nagyvárad m. kir. bábaképezdén ápoltszegény, elhagyott nők segélyezésére. — Gróf Almássy Dénesné, ki mint jó anya odaadó szeretettel, hazafias szellemben neveli gyermekeit, nemes jó szívével érzi, mennyire szorulnak a jó emberek támogatására az oly szegény nők, kik miudenkitől elhagyatva a szükség nehéz perceiben menedéket és segélyt találnak az intézetben, de mikor onnan távoznak, — különösen téli időben. — újból a nyomornak és inségnek esnek áldozatul. — Ez inség és nyomor enyhítésére jótékony kézzel évek óta segíti a bábaképezde betegeit, mely szép és nemes cselekedetért már évekkel ezelőtt a Ministerium is hálás elismerését fejezte ki hivatalosan a jótékony, fenkölt szellemű honleánynak.

*** Törvénykezési szünet a választás miatt.** Az igazságügyminiszter rendeletet intézett az összes bíróságokhoz, hogy területükön a képviselőválasztást megelőző napra és a választás napjára semmiféle tárgyalást ne tüzzenek, hogy úgy a felek, mint a bíróság hivatalnokai szavazati jogokat gyakorolhassák. A miniszteri rendelet arról is intézkedik, hogy amennyiben a választás napjaira már eddig tárgyalást tüztek volna, azt halasszák el és az érdekelt feleket, tanukat értesítsék.

*** Vasvármegye az automobilon.** Vasvármegye tegnap pártolás és hason-szemléltü fölterjesztés végett megküldötte Nagyvárad város és Biharvármegye törvényhatóságának a belügyminiszterhez intézett fölterjesztését, melyben tekintettel az utomobil elterjedésére s a gyakori balesetekre, amelyek a gyors menetből erednek, általában az utomobil közlekedésnek, de különösen a megengedett gyorsaságnak egyöntetű szabályozását sürgeti.

*** Új ügyvéd.** Dr Mandel Viktor, a nagyvárad m. kir. jogász fiatalság tehetséges és képzett tagja Nagyváradon, Nagy Sándor-utcán, ügyvédi irodát nyitott.

*** Ujtás a polgári iskolák fölötti felügyelet tekintetében.** A polgári iskolák tanulmányi tekintetben eddig a tanfelügyelőkre voltak bízva, kik megterhelhetőségük miatt nehezen tudtak megfelelni ebbeli feladatuknak is. A polgári iskola szakszerű fejlesztése érdekében Berzeviczy Albert kultuszminiszter érdeklődéssel léptetett életbe a polgári iskolákat 10-14 csoportra osztotta és tanulmányi felügyelővé iskolaigazgatókat nevezett ki, a kik — mint a most megjelent Utasítás mondja, — a tanfelügyelők hatáskörének fentartása mellett

varatlanul jelennek meg az iskolákban, hogy rendes folyásában lássák az iskolát, de a tanfelügyelőt bizalmasan értesítik előre. Miután megfigyelték az iskola életének minden részét, első sorban a saját szakmájuk körébe eső tárgyakat, az iskola és szertárak felszerelését és főképp a módszert, a figyelmeztetést, a tanárok szakképzettségét, s esetleg konferencián megbeszélnek a tapasztalatokat, az erről szóló jegyzőkönyvet a tanfelügyelőhöz küldik fel, minden év július 31-éig pedig a miniszternek számolnak be. A Biharmegyében lévő polgári iskolák felügyelőjévé a miniszter három évi időtartamra *Koleszár* Lajos bánffyhungyadi igazgatót nevezte ki.

* **Kitüntetések.** A Budapesti Közlöny hivatalos lap közlése szerint Ó Felsége dr *Parecz* Gyula, Aradvármegyei kórházi főorvos, aradi törvényszéki és fogházorvosnak ezen utóbbi állásától való megváltása alkalmából, hosszú időn át teljesített hű és buzgó szolgálatai elismerésül a *királyi tanácsosi* czimet díjmentesen, továbbá *Szautner* Zsigmond, a budai zeneakadémia zeneigazgatójának a zeneművészet terén sok éven át kifejtett érdemes tevékenysége elismerésül a *Ferencz József-rend lovagkeresztjét* adományozta.

* **A Pecze szabályozása.** Kőszeghy József Nagyvárad város agilis főmérnöke, Nagyváradon létele, dr *Baróthy* Ákos főorvos pedig már hosszú idő óta sürgeti a város három városrészét, Olaszit, Újvárost és Várad-Velen-czét disztelenítő és azontelül betegséget terjesztő három kanális a Páris-patak, a Pecze és a Búdósárok rendezését. Végre egyik, a Pecze szabályozása a legközelebbi időben meg fog történni. A káptalannal már megtörtént erre nézve a megegyezés és a tervek elkészültek a főmérnöki hivatalnál, úgy hogy a nyár folyamán esetleg már elkészülhet a szabályozás. A mérnöki hivatal ugyan a másik kettőnek, a Páris-pataknak s a Búdósároknak rendezésére, is erősen készül a maga hatáskörében, de hát aligha lesz belőle valami hamarosan.

* **A Szigligeti-társaság matinéja.** Vasárnap d. e. fölötté csekély számú közönség előtt tartotta meg felolvasó ülését a Szigligeti-társaság. A nagy hideg elvette a közönség kedvét s a társaság lelkes fiatal tagjait a felolvasó asztalnál félig üres terem tapsolta. De kik jelen voltak, sokat gyönyörködhetnek a szárnyát bontogató fiatalság műveiben. Elsőnek *Dutka* Ákos olvasta fel néhány megkapó, hangulatos költeményét. Mindeniket az a költői érzés és fejlett technika jellemezte, mely *Dutka* verseit értékessé teszi. A *»Pihenő«* cz. verset tárcairovatban közöljük. *Serényi* Gusztáv fővárosi író, városunk szülöttje most bölcsészeti csevegéssel lépett fel. Valljuk meg: az ő természettudományi dolgozatai sokkal érdekesebbek. Ha azokat nem nézzük: ez a felolvasása is nivón állott s nagy tetszést keltett. Javarszét tárcaiban közöljük. Csattanója volt a felolvasó ülésnek *Biró* Lajosnak, a Szabadság szerkesztőjének novellája. A férfihűséget s a női állhatatlanságot illusztrálta egy ókori tárgy beszélykével: Pompéji pusztulása napján eltemet a hulló hamu egy katonát, a ki kedvesét várja, állhatatosan várja a találka helyén — azt a nőt, a ki rég elmenekült s feledte őt is, ígérteit is. Az eleven tollal, színesen megírt történetke igen nagy hatást keltett s befejezésekor sokan gratuláltak a szerzőnek.

* **Jó fogás.** A legutóbbi hetekben több közleményben hírül adtuk egész sorát a besurranásos lopásoknak. Többnyire előszobákból kabátokat, nem egy helyt azonban más egyéb értékes holmit is vittek el. Eme tolvajlások elkövetőit a rendőrség elfogta. *Kovács* László nagypiaci rendőrőrszem a zsidóbusoknál tetten érte *Botos* *Boszányi* Károly mipepércsi illetősége 21 éves cigány suhanczot, aki *Domokos* Samu diosadi illetőségű 28 éves társával éppen két télikabátot adott el. A két tolvajt a

rendőr azonnal előállította és ezek kihallgatásuk során már eddig hét rendbeli télikabát lopást, egy rendbeli zsebóralopást ismertek be, sőt miután egyikük már azt is beismerte, hogy a premontriek rendházában is jártak, ahova *Boszányi* ment be dolgozni, — nincs semmi kétség az iránt sem, hogy a premontrieknél elkövetett lopáshoz is van némi közük. A két czégyeres tolvajt természetesen zár alatt tartja a rendőrség és kihallgatásuk egyre folyik.

* **A lex Dániel.** Dániel Tibor br. a napokban lennt járt kerületében Désen. Éppen akkor volt valami egyesületnek a b. lja. Az ifju képviselő, hogy népszerűségét növelje, el ment a bálba s egy pár szép asszonyt meg lányt megánczoltatott. A megánczoltatott hölgyek között volt egy kedves ellenzéki újságírónak a menyasszonya is. Másnap Dése érkezik az újságíró a menyasszonyához *Bosszusan* ront be:

— Tudomásomra jutott, hogy maga tegnap Dániel Tibor br.-val tánczolt. Igaz-e?

— Igaz. Es mi van ebben?

— Mi van ebben? Hallatlan! H sz édesem, akkor maga nem tudja hogy ez a név —

— (Ugyano van hangon) hogy ez a név az ország közvéleménye előtt lesajnál név s különösen maga előtt!

— S mégis tánczolt vele.

— (Édesen.) Hszén ha fölkerít, csak nem kosarazhattam ki. Hát semmit se tehetek, hogy magának kifogása ne legyen ellene? Gondolja csak meg, ha maga lett volna helyemben, tehetett volna-e másképp, minthogy el megy vele tánczolni.

— (Rövid gondolkodás után) V. lóban igaz van! (Hirtelen) De k rem, ha ha ajótt, beparfümözte a ruháját a *legerősebb* — *karbolla!* ...?

* **Részeg öngyilkos jelölt.** Ifj. Mester Lajos vasuti munkás tegnap reggel fél 6 órájt meglehetősen ittas állapotban tért haza Páris-utca 30. szám alatti lakására. Itt az udvaron egy órákason levetkőzött, és egy egycsovü gyutacsos pisztolylyal ötször mellére lött. Azonban az előltöltő pisztolyba mind az ötször csak löport és folytást tett, golyót ellenben nem. S így az öt lövés csak megperzselte mellén a bőrt. A nagy pufogtatásra végre elősiettek a házbeliék és a konok öngyilkosjelöltet a rendőrség közbejöttével a közkórházba szállították. Innét ma délelőtt szabadult ki ifj. Mester Lajos, gyógyultan és azon kijelentéssel, hogy de most már csakugyan elpúsztitja magát,

* **Hamis pénz.** *Berkovits* Hermann órás tegnap délelőtt *Kirschner* és *Deutsch* szállító kocsisának fuvardijban egy hamis öt koronással fizetett. A hamis pénzt elkobozta a rendőrség és eljárást folyamatba tette.

* **Tulajdonos kerestetik.** A járásbíró-ság tegnap egy feketeszínű karmantyut adott át a rendőrségnek, amely karmantyú valamelyik al- vagy felperes a járásbíró-ságon felejtett. — Igazolt tulajdonosa átvetheti a rendőrségen.

x **Daltársulat.** a *Szabó Gyula*, vendéglőjében *Szűcs Laczi* Nagyváradon már előnyösen ismert igazgató, *kitűnő társulatával* ma kedden 17-én és a következő napokon, *Szabó Gyula körös-utcai 1-sz. vendéglőjében*, mely ezen alkalomra teljesen átlettt alakítva

fényes előadást tart.

Uj válogatott családi műsorral.

Előadás kezdete 9 órákor. A n. é. közönség becses pártfogását kéri, mély tisztelettel *Szűcs Laczi* igazgató. Izletes étel és italokról s annak gondos kiszolgálásáról *Szabó Gyula* vendéglős gondoskodik. Körös-utca 1. sz.

x **Millennium-telep Nagyösz.** Egyik gazdasági ág sem fizet úgy, mint a szőlőművelés. Az állami felügyelet és állami segélylyel létesített *»Millennium«*-telep a legmegbízhatóbb otjvány beszerzési forrás; ezen otjványtelep ma a legnagyobb és legüzemképesebb az országban. Ezen mintatelep *Buding Károly* tulajdonos szakavatott vezetése mellett az ország legjobb szerveztü szőlőtelepévé fejlődött, miről tanuskodják a következő közjegyzőileg hitelesített **Bizonyítvány** (B. H.) Alulírottak ezennel igazoljuk, hogy *Buding Károly* »Millenniumtelep«-tulajdo-

nosnak a nagyösz és nagyszentmiklósi határban elfekvő telepein 1904. évben következő szőlőszeti terményállományról van tudomásunk: *Ripária Portalis* (Gloire de Montpellier), *Vitis Solonis*, és *Rupestris Monticola* (Rupestris du Lot) 4-es kötésű póznarendszeres **13¹/₂ kataszt. hold** vesszőnevelő anyaiskola, **37,125 tőkével**; **3¹/₂ kataszt. hold** zöldoltványiskola körülbelül **300,000 drb.** ez évben párosítással készített, részint sima, részint gyökerez 2 éves dugvány-zöldoltványnyal; **27¹/₂ kataszt. hold** otjvány és dugványiskola körülbelül **4,000,000 drb.** eliskolázott fásoltványnyal és körülbelül **1,000,000 drb.** amerikai és európai gyökereztetett dugványnyal. Nagyösi, 1904 évi július hó 30-án. *Gábor János*, *Vincze György* okl. szőlészek és telepkezelők. *Grün Henrik* könyvelő számtiszt *Buding Antal* telepvezető és oenologus. (B. h.) Az alulírott napon és helyen 1904. évi 179. ügyszám alatt általam felett hitelesítési jegyző-könyv alapján ezennel bizonyítom, hogy *Grün Henrik* könyvelő számtiszt és *Buding Antal* telepvezető és oenologus, kiket személyesen ismerem, azután *Gábor János* és *Vincze György* telepkezelők, kik személy-azonosságukat a birtokukban levő igazolványnyal igazolták, mindnyájan nagyösz lakosok, a fönnebbi bizonyítványt előttem sajátkezűleg irták alá. Kelt Nagyszentmiklóson, ezerkilencszáznegyedik évi július hó (30) harminczadik napján. *Simonsich Géza*, kir. közjegyző. (P. H.) Ugyancsak a *Buding Károly* tulajdonát képező pakácsi és knézi 300 kat. holdas telepéről és 1027 drb hála- és elismerőnyilatkozatokról, valamint az egész telepírásról legközelebb hozunk hitelesített kir. közjegyzői okiratokat.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: Görög rabszolga.

Szerda: Troubadour.

Csütörtök: Heidelbergi diákélet.

Pentek: Heidelbergi diákélet.

Szombat: Kis szőkevény.

Vasárnap: Piros bugyeláris.

Görög rabszolga. *Sidney* gyönyörű zenéjű operettje kerül me színre a Szigligeti-színházban elsőrangú szereposztásban. A főszerepeket *Arady*, *Agnelly* *Wlassák*, *Benkő* *Horváth*, *Bérczi*, *Szathmáry*, *Szarvasi* játsszák.

Heidelbergi diákélet. Ez a vigjáték foglalja el most a színház vigjátéki személyzetét, kik az igazgató vezetése mellett naponta próbálnak a darabból. A bemutató előadás csütörtökön lesz. A főszerepeket *Berlányi Vanda*, *T. Pogány Janka*, *Verő Janka*, *Lóthy Elek*, *Somogyi*, *Krasznai*, *Bognár*, *Tihanyi Bérczi*, *Klenovits*, *Rába*, *Horváth*, *Kálmán*, *Szarvasi*, *Rédei* játsszák.

A gyönyörű vigjátékhoz az igazgató megfestette *»Heidelberg«* látképét *Spanraft* Ágostonnal a budapesti magyar királyi operaház festőjével.

A bérlők figyelmébe. Felkéretnek a bérlők, miszerint az esedékessé várt bérlési összeget a színház titkári irodájában befizetni sziveskedjenek.

Z E N E.

Hangverseny Magyar-Csékén. A József főherceg Sanatorium javára fényes sikerű hangversenyt rendeztek *Szathmáry* Árpád színművész segítségével *Korda* Andorné és *Vertán* Zoltánné jurhölgyek. *Szathmáry* kívül közreműködtek *Szkurka* Ilona, *Klász* *Mariska* kisasszonyok és *Antalfy* *Margitka* egy keringő és egy jockey tánczczal; továbbá *Tihanyi* *Miklós* és *Sümei* *Ödön* színészek, *Persz* *Ferencz*, *Mezey* *Gyula*, *Hering* *Sándor* joghallgatók és *Fényes* *Lóránd* népdal paródiákkal. — Minden szereplőnek bőségesen kijutott a tapsokból.

melyeket meg is érdemeltek. Hangverseny után táncz volt és Bura Karcsi nótái mellett reggelig tánczolt a fiatalság. A József főherceg Sanatorium által kiadott sorsjegyek révén a jövedelem 160 korona volt. — Felülfizettek ezenkívül Szmrecsányi Pál róm. kath. püspök 6 Exczellentiája 20 koronát, Papp János képviselő 10 koronát, Mangra Vazul 7 kor., Bunyitay Vincze kanonok 2 kor., Vertán Zoltán 5 kor., Darvas Imre 6 kor., Gáll István 7 kor., Szentpály Kálmán 4 kor., és Bodó Bertalan 1 koronát.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Január 21. A biharmegyei nőegylet thea-estélye a Zöldfában.

Január 22. A 48-as népkör bálja a Zöldfa-szállodában.

Január 29. Református bál a Fekete Sas nagytermében.

Február 2. A biharmegyei nőegylet álarcos bálja a Csarnokban.

Február 5. A kath. legényegylet bálja a Zöldfában.

Február 18. Várad-velencei kath. kör bálja a Zöldfában.

Házi-estély. A nagyváradai Kath. Legényegylet vasárnap este tartotta saját helyiségében idej első háziestélyét, mely alkalommal az egylet helyisége szűknek bizonyult a nagyszámu közönség befogadására, ami mind a mellett bizonyít, hogy ez az életre való egylet nap-nap után erősödik. A tagfelvétel után mutatkozott be az ujonnan szervezett dalkör. Tell Vilmos-tól a »Vadászok hazatérte« cz. részletet adták elő igen gyönyörűen, mit buzgó karnagyuk Huszár László közs. isk. tan. alkalmazott férlikarra. Ha a dalkör első szerepléséből következtetünk, úgy megjósolhatjuk, hogy e dalkör városunkban nagyszabásu szereplésre van hivatva. Majd egy bájos leány állott a pódiumra *Bancsik* Mariska, ki gyönyörű üde szoprán hangján Dankó dalaiban, miket Huszár L. kísért harmoniumon — gyönyörködtette a közönséget. — *Krupka* Sándor szépen, meghatóan szavalta »A czelli bucsu« cz. vallásos költeményt. — *Karkusz* Sándor, *Galló* János, *Kauczil* István és *Papp* Ferencz quartettet énekeltek. Belezaynak »Ha elmegek nem sokára« cz. szívhöz szóló dalával nem tudott betelni a közönség — az ujrázást kurucz nótával köszönték meg a szereplők. Végül *Kürti* Lajos adta elő saját szerzeményét egy kis monológot, mit nagyon ügyes helyi vonatkozásu kupléval tarkázott, állandó derűtségben tartva a nagyszámu közönséget. A szereplők mindegyikének bőven kijutott a tapsból. Külön kell kiemelnünk az egylet buzgó karnagyát *Huszár* Lászlót, kinek az est sikerében fő érdeme van. — Majd tánczra keredtek a párok, aminek csak a hajnal vetett véget.

A nőegylet theaestélye. A biharmegyei és nagyváradai nőegylet f. hó 21-ére tervezett theaestélye mindenféleképpen sikeresnek ígérkezik. A buzgó rendezőség mindent elkövet, hogy a jelenlevők egy kellemesen eltöltött est feledhetetlen emlékeivel távozzanak. Az estély 5 órakor délután fog kezdődni és azon a katonazenekar fog hangversenyezni, miközben városunk szép asszonyai és leányai fogják a párolgó illatos theát felszolgálni. Majd Bura Karcsi rázendíti a talp alá valót és fogják jární kivilágos-kivirradtig.

Igazságszolgáltatás.

Az esztári verekedés.

— Esküdtszéki főtárgyalás. —

A nagyváradai kir. törvényszék, mint esküdtbiróság ez évben tegnap tartott először tárgyalást. Az esztári halállal végződött verekedés ügyét tárgyalta a kir. törvényszék nagyszámu hallgató előtt.

Még tavaly június 26 ikán történt *Esztáron*, hogy a falu fiatalsága a vasárnap tiszteletére a nagy korezmában mulatozásra gyűlt össze. Szép csendesesen folyt a mulatozás, míg egy csapat olyan legény nem vetődött az ivóba kik erőszakkal a verekedést keresték. Ezek azután belekötöttek a csendesesen mulatozó fiatalokba. Egy ideig csak szóval bántotta egymást a két tábor, de később — mikor már izzóbb lett a hangulat — az udvarra mentek s ott csakhamar előkerültek a kapanyelek; volt hadd elhadd mind a két részről.

Egy legény sem uszta meg a verekedést egy pár ütés nélkül. De legjobban Csörsz Mihály adta meg az árát a verekedésnek, ki békére akarta birni a két pártot. A verekedők ugyanis annyira megharagudtak a békítőre, hogy egyikük: Kéri István addig ütötte egy kapanyéllal a szegény szerencsétlen öreg Csörszöt, míg az kiadta lelkét.

A nagyváradai törvényszék, mint esküdtbiróság e miatt ült ma össze Csulyok Béla elnöklété alatt tanácskozásra.

A királyi ügyészség a verekedők közül: Kágyi Istvánt, Szilágyi Imrét, P. Csörsz Albertet, Halász Pétert, Busslán Andrást, Halász Jánost, Papp Andrást és Halász Lajost helyezte vád alá.

A közvádat Gáthy Bálint királyi alügyész képviselte, a vádlottakat Rádl Ödön és Telly Béla dr védtek.

A vádlottak egybehangozón azt vallják, hogy Csörsz Mihály nem békítési szándékkal jött közbük, hanem azért, hogy a fiát, Albertet megvédje. Az öreg tettelegesen is bántalmazta a vádlottakat s a tettelegességet akarták ők viszonzni, mikor Csörsz Mihályt bántalmazták. Az azonban nem volt szándékuk, hogy oly súlyosan megsérlemezzenek, mint a hogy tették; ez a véletlenségnek tudható be.

A tanuk azt bizonyították, hogy Csörsz Mihály békítési szándékkal ment a verekedők közé, de a békítés nem tetszett a legényeknek s ezért ütötték agyon az öreget. Csörszöt mindannyian tisztességes, békés, józanéletű embernek ismerték, ki senkinek sem ártott.

A bizonyítási eljárás végeztével Csulyok Béla elnök a tárgyalás folytatását ma delelőtt 9 órára halasztotta.

Ma kerül a sor a vád és védbeszédre és az ítéletre is, mely délutánra várható.

TÁVIRATOK.

Tiltakozás.

Budapest, jan. 16. (Saját tud. táv.) Zalavármegye törvényhatósága a királyi meghívó levelet hódolattal tudomásul vette. Együttal azonban a törvényhatóság óvást emelt és tiltakozott a képviselőház törvénytelen feloszlátása ellen.

Kombinációk.

Budapest, jan. 16. (Saj. tud. táv.) Szabadalvú körökben beszélnek, hogy a Ház megalakulása után *Lukács* Lászlót az Osztrák-Magyar bank főkormányzójává, *Perczel* Dezsőt pedig a közös számvevőszék elnökévé fogják kinevezni.

Majláth püspök körlevele.

Budapest, jan. 16. (Saját tud. táv.) *Majláth* Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök a választások alkalmából körlevelet adott ki. A püspök azt mondja körlevelében, hogy nehéz választanunk a pártok jelöltjei között, mert az majd nem mind kiváló derék magyar hazafiak.

A román nemzeti-párt.

Budapest, jan. 16. (Saját tud. táv.) A napokban megalakult román nemzeti párt tegnap ülést tartott, melyen elhatározták, hogy minden olah kerületben állítanak képviselőjelöltet.

Nem olah választókat arra hívja fel a párt, hogy ahol tudják, hogy jelöltjük nem győzhet, ott adják szavazatukat a másik nemzeti párt jelöltjére, de magyar jelöltet semmi körülmények közt sem támogassanak.

A háboru.

Megerősített japán csapatok.

London, jan. A Standart jelenti Inkau-ból 15 érel: Az az orosz csapat, amely Niucsvangot és Niaotiatungot megtámadta, 2000 főből áll. 12-én délután 3 órakor kezdték a shrapnel-tüzelést. 8 óra körül az oroszok három kétségbeesett támadást intéztek a japán vonatraktárra. A japánok megerősítést kaptak, miután az elpusztított vasuti vonalat kijavították. Az oroszok 62 halottat és 11 sebesültet hagytak hátra. A japánok vesztésege két halott és 11 sebesült. A japáni jelentések szerint az oroszokat visszavonulásukkor 8000 főnyi japán elvágta. A japánok nagymennyiségű megerősítő csapatokat vontak össze úgy, hogy most teljes biztonságban vannak.

A orosz foglyok.

Budapest, jan. 16. (Saját tud. táv.) Tokióból írják, hogy a fogságban levő oroszok sértő modort tanusítanak a japánokkal szemben, pedig a japánok a lehető legjobb elbánásban részesítik őket.

Titkos tanácsnoki eskü.

Bécs, jan. 16. Ő felsége délelőtt 10 órakor eskettette fel Dégenfeld Schönburg grótot a magyar főrendiház tagját titkos tanácsosi minőségben, Goluchowski gróf külügyminiszter és Gudenus Lipót báró főkamarrás közbenjárásával.

Különös társulat.

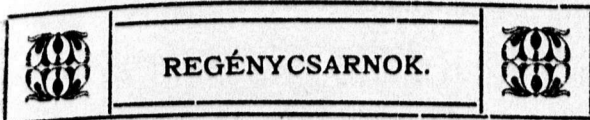
Bécs, jan. 15. Ma délelőtt alakult meg az országos magyar társulat, mely az utczai por megszüntetését tűzte ki céljául. A társulat célja a porképződés okainak tanulmányozása és kutatása ama módoknak, a melyekkel a port meg lehet szüntetni és odahatni, hogy a módokat a hatóságok magukévé tegyék. A gyűlésen a különböző hatóságok nagyszámu képviselői is résztvettek.

Leégett gyár.

Szabadka, jan. 16. A helyi Lövy-féle keményítőgyár leégett. A kár 60,000 korona.

Kazánrobbanás Debreczenben.

Debreczen, jan. 15. A város kezlésében lévő gázgyárban a tisztító kazánok egyike felrobbant és az épület összeomlott. A tűzoltóság a tüzet este 10 órakor lokalizálták. Este a városban nem volt világítás, mert a gáztejesztés akadályozva volt. Emberéletben nem esett kár.

GILLIAN.

Angolból átdolgozva. 30

Berti udvariasan megjegyezte:

— Ki kívánhatna szebb és jobb törvényt?

S még nem is tudtam, hogy mit akar, midőn odajött hozzám s egyik térdét könnyedén meghajolva, fölemelte a kezemet és megcsókolta. Emlékezem, hogy abban a pillanatban szégyeltem magamat, mert az ő barna, szépfarmájú kezében az én kis kezem durvának látszott.

— Kegyeskedik fonséged elfogadni a legalázatosabb rabszolgájának hódolatát? — kérdezte tréfás hangon, de oly szépen, hogy ismét bátorítalan lettem, mint az imént s úgy éreztem, hogy roppant ügyetlen leánynak láthat.

Arczomba szökött a vér, zavaromban nevettem s valamit válaszoltam. Azt gondoltam, válaszom valami ostobaság volt, de Berti azt mondta nekem azután, hogy szavaim nagyon kedvesek voltak és hogy kipirult arczom s ragyogó szemem nagyon szépek voltak. Ezek az ő szavai voltak — nem az enyémek.

Azt hiszem, a fél éjszakát ébren, róla gondolkozva töltöttem. Azt gondoltam, hogy társaságunk kellemes emberrel szaporodott. Whishard Ralf nagyon jó ember volt, de egy kissé ostoba. Soha sem volt távol az otthonától s a kis Natal-gyarmat eseményein kívül semmit sem tudott a nagy világról, melyről én oly sokat olvastam és a melyről atyám hébe-hóba jó kedvében mindent beszélt nekem.

De ezek a pillanatok nagyon ritkán fordultak elő. Oly sok fájdalmas emlék fűződött Európában töltött életéhez, kivált az utolsó három évhez, melyet Olaszországban töltött. Ott találkozott anyámmal, ott udvarolt neki és nyerte meg feleségének, boldog házasságát ott töltötte. Annak az időnek az emlékei, még ennyi év múlva is, sokkal fájdalmasabbak voltak rá nézve, mint hogy egyetlen gyermekének sokat beszélt volna arról az időről. Jobb szeretett a későbbi évekről beszélni, a Natalban töltött életéről és tapasztalatairól, jobb szeretett Ralfal a gyarmat állapotáról beszélni s arról a küzdelemről, mely az angol kormány és a Boer-köztársaság között előbb-utóbb ki fog történni.

Sokszor untam hallgatni a Natal-gyarmat eseményeit. Ugy gondolkoztam, hogy ez idegen közbejött érdeklődést és izgalmat hoz életembe. Így, reményekben ringatózva, elaludtam és egész reggelig Bertiről álmodtam.

A következő napon Berti nem ment dolgozni, mert a lába anyira meg volt dagadva, hogy atyám és Ralf azt tanácsolták neki, hogy nyugodjék még egy napig, mielőtt munkába fog. Az igazat megvallva, Bertinek nem sok rábeszélés kellett, hogy lustálkodjék.

Mily boldog nap volt az! Miután házi teendőimet elvégeztem — és nem volt sok és terhes dolgom, mert a főzést és söpörgetést Margot majd mindig maga végezte s a mi kevés butorunk oly egyszerű volt, hogy nem sokat kellett törölgetni — kézi munkámat a kezembe véve, lementem a folyó partjára, a hová Berti nem sokára utánam jött.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A Központi Takarékpénztár közgyűlése.

A Központi Takarékpénztár, városunk legfiatalabb pénzügyintézete vasárnap tartotta első (csonka) évi közgyűlését. Jelen voltak:

Dr Fássy Lajos, dr Adorján Armin, Áron Salamon, dr Bárdos Imre, Breider Armin, Becsey Hugó, Berger Gyula, Berkes Bertalan, Bardon Ferencz, Cziller Imre, Darvas Imre

Deutsch Ignác, Faludy Ignác, Egri Rezső, Lévay Zsigmond, Frankl Zsigmond, dr Grósz Menyhért, Kövér Endre, Kormos József, Kövér István, Kálmán Sándor, Konheiser Henrik, Kaufmann Márton, Kovács Kálmán, Hirschmann Ede, Lichtmann Mór, Lichtmann József, Leitner Lázár, Molnár Lajos, Neulander Mihály, Léderer Márton, Kovács Kálmán, Mezey Ödön, Nagy Márton, Nussbaum Gyula, dr Popper Ákos, Ifj. Popper József, Popper Árpád, dr Rosenthal Mór, Rendes Vilmos, Reményi Vilmos, Rosenberg Izsó, Rosinger Péter, Steiner Benjámín, Székely Sándor, dr Székely Adolf, Stern Hermann, Szilvássy János, Steiner Jakab, Szondy Vilmos, Silberstein R., Szüts Izsó, Schütz Albert, dr Várnay Ferencz, dr Veimann Jenő, dr Várady Ödön, Veitzner Mór, Vallerstein Ferencz.

Dr Fássy Lajos igazgatósági elnök, miután gróf Zichy Ödön részvénytársasági elnök betegsége folytán akadályozva lévén a megjelenésben, megnyitván a közgyűlést, konstataálja, hogy az igazgatóságnak a részvényesek és a közönség támogatásával sikerült a lefolyt 8 hónap alatt, melyben csak egy fél hónapig dolgozott teljes alaptőkével, mind forgalom, mind eredmény tekintetében a legkedvezőbb eredményt elérni.

A jegyzőkönyv vezetésére dr Várnay Ferencz urat, intézeti ügyészt, annak hitelesítőseül Szondy Vilmos, Lichtmann József és Mezey Ödön urakat bizta meg és az ülést megnyitja.

Vezérigazgató dr Popper Ákos felolvasta az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott; ugyancsak egyhangulag elfogadta a közgyűlés az igazgatóság azon javaslatát, hogy az alaptőkét 500,000 koronára felemelik.

Ezek után következtek a választások: A felügyelő-bizottság tagjaiul egyhangulag a régiek, u. m.: Veisz Mór, dr Matolay Károly, Léderer Márton, Darvas Imre, Weinberger Lajos lettek megválasztva; míg a kilépett tiz igazgató-tanácsos helyére megválasztottak közfelkiáltással: Bicsay Hugó, Czajlik György, Hoffmann Henrik, Hraniczky Károly Hirschmann Ede, Lausch Károly, Fekete Sándor, Székely Sándor, Fleischer Ignác és Fried Ignác.

Ezek után Rosenberg Izsó részvényes indítványára a közgyűlés az igazgatóság és vezérigazgató dr Popper Ákos részére az eredményes működésért köszönetet szavazott.

Elnök az ülést ezekután berekesztette.

Hivatalos árfolyamok.

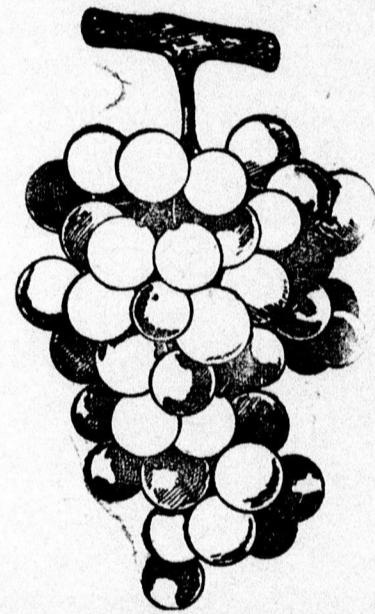
A budapesti áru- és értéktőzsze 1905. jan 16.

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	118.75
Magyar koronajárdék 4%	— — —	99.90
Magyar koronajárdék 3 1/2%	— — —	98.25
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	98.50
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — —	98.50
Magyar nyereséj sorsjegy-kölcson	— — —	209.—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcson	— — —	163.—
Osztrák járdék papirban	— — —	99.90
Osztrák járdék ezüstben	— — —	100.—
Osztrák járdék aranyban	— — —	120.—
Osztrák korona járdék	— — —	100.—
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	157.75
Osztrák magyar bankrészvény	— — —	16.30
Magyar hitelbank részvény	— — —	798.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	681.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	651.50
20 frankos arany (Napolendor)	— — —	19.07
Német birodalmi márka	— — —	117.47
London vista	— — —	240.07
Páris vista	— — —	95.47
20 márkás arany	— — —	23.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

«Milleniumtelep» Nagyösz.

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

értési i a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3·4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, homályos (matt), színes fényképesz lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók nernst-lámpák és osmium-lámpák gyertyánként 1·5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamos motorok eredeti gyári árak mellett kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

—→ villamos világitási ←—

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivilámpák kezelését, hozzávaló szénpalczák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

PAPLANGYÁR

— más vállalat miatt feloszlik —

Az összes raktáron levő paplanok, Clothok, Chasmirok feltűnő olesó árban eladatnak.

Mértékszerinti paplanok csak első februárig vállaltatnak.

Tisztelettel **HOFFER BERTALAN** utóda **FÜRST R.**

Szilágyi Dezső-utca, (Adorján ház).

Berendezés eladó. — Helyiség kiadó

„Nagyváradí Hitelbank“

részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

**törlesztéses
jelzálogköcsönöket
nyújt,**

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Köcsönkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású köcsönöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyveskére és fővő számlára:

6 hónap elhelyezett 5° -08 kamatot összeg után fizet.

Előnyös feltételek mellett lezártított váltókat.

Értékpapírok, ékszeres és terményekre előleget ad.

Az igazgatóság.

Betépési felhívás

a „Polgári takaré- és segély-
szövetkezet“

10-ik évtársulatába.

A „Polgári takaré- és segély- szövetkezet“ 1905. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1907 év végéig tart. — Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér (10 kr) fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoskosságot előmozdítani és önségelyt nyújtani, amennyiben

minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyeresemény-osztalékot hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg 1/2 részét 6% os kamatláb mellett minden előleges bejelentés nélkül kölcsönkép felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai cheque-lapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való betépés alkalmával üzletrészenként 10 fillér (5 kr) beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja saját nevére írt könyveskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjai, valamint mindazokat, kik az 1905. január 3-tól kezdődő 10 ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos utca 4. sz.) **mielőbb** jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1904. november hó.

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet“
943. igazgatósága.

A 10 évtársulat befizetési napjai:

kedd délután . 3—5-ig
szombat d. u. . 3—5-ig.

A szövetkezetnek ez időszereint 2000 tagja van.
mintegy 35000 üzletrészeszel.

KECSKEMÉTY ISTVÁN

ÉTTERME és SÖRCSARNOKA Nagyváradon, Lukács György-(Kőfaragó)-utca sarkán.

A legújabb meglepő zenítő
automata-zongora.

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim kecses tudására hozni, hogy a teli unalmas estéket kellemessé tegyem, szórakoztatásul egy oly zenítő **AUTOMATA-zongorát** állítottam föl, ami még nincs több és egy kitűnő nagy gramafont és több játékdolgokat tisztelt vendégeim rendelkezésére bocsátottam.

Továbbá ajánlom **magyaros konyhám, tisztán kezelt boraim** melyeket kizárólag termelőktől szereztem be, mérsékelt árak, előzékeny, pontos kiszolgálás mellett

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok

teljes tisztelettel

743

KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős

Egyben van szerencsém igen tisztelt vendégeim és jóskaróm szíves tudomására hozni, hogy

éttermemet megnagyobbítottam, úgy, hogy tisztelt vendégeim kényelmét megszerzem. Most alkalmam van minden társas összejövetelekhez tágas, szép termet rendelkezésre bocsájtani.

Előzékeny kiszolgálás!

Jutányos árak!

Társas ebédek, vacsorák vagy lakomák éllap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak. — **ABONENSEK** részére mérsékelt árszámítás.

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szíves figyelmébe ajánlani unjonnan berendezett **VENDÉGSZOBÁIMAT**, melyek tisztántartására különös gondot fordítok, valamint **SZÁLLÓHELY** is jutányos ár mellett szíves rendelkezés e áll.

Számos látogatást kérve tisztelettel

KECSKE ÉTY ISTVÁN
vendéglős.